

SAĞLIK BİLİMLERİNDE ETİK EĞİTİMİ SEMPOZYUMU'NUN ARDINDAN..

PROF. DR. NÜKET ÖRNEK BÜKEN
Hacettepe Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Deontoloji-Tıp Etiği ve Tarihi AD
buken@hacettepe.edu.tr

Türkiye Biyoetik Derneği ve Hacettepe Üniversitesi ile Ankara Üniversitesi Tıp Fakülteleri Tıp Etiği Anabilim Dallarının ortaklaşa düzenlediği Sağlık Bilimlerinde Etik Eğitimi Sempozyumu 1-3 Kasım 2013 tarihlerinde HÜ Kültür Merkezi salonlarında gerçekleştirildi.

Diş hekimliği, eczacılık, hemşirelik ve ebelik, sağlık bilimleri, tıp ve veteriner fakültelerinde lisans ve lisansüstü eğitim çalışmalarını sürdürmekte olan alan akademisyenlerinin biyoetik alanında yaptıkları eğitim-öğretim çalışmalarını değerlendirmek ve eğitim yöntemleri üzerinde görüş oluşturmak amacıyla Hacettepe Üniversitesi'nin ev sahipliğinde bir araya geldik.

Sempozyum halen sürdürülmekte olan eğitim programlarını, özellikle de iyi uygulama örneklerini paylaşmayı; yeni gelişmekte olan eğitim olanakları üzerinde birlikte düşünmeyi hedeflemiş, sağlık bilimleri alanlarında etik eğitimi için çekirdek müfredat oluşturmak çalışmasını başlatmayı ve Bologna sürecinin sağladığı kimi olanakları etik eğitimi geliştirmek ve yaygınlaştırmak için kullanmayı amaçlamıştır.

Sempozyumun ilk günü yapılan açılış paneli sonrasında, sağlık bilimlerinin değişik alanlarında çalışan eğitim/öğreticiler lisans ve lisansüstü düzeyde ve sürekli eğitim, yaşam boyu öğrenim bağlamında sürdürdükleri eğitim programlarını, bu programların avantaj ve dezavantajlarını sunmuşlardır.

Program bağlamında yapılan çalıştaylarda da ülkemiz çekirdek eğitim müfredatı boyutunda ilgili alanlar kendi disiplinlerine özel, bilgi-beceri-tutum geliştirmeye dönük yapıları ve hedeflenenleri belirlemişlerdir.

Biyoetik/Etik eğitimi ile amaçlanan, ilgili meslek grupları için, iyi uygulamanın olmazsa olmazları arasında tanımlanan, "sağlık profesyonellerinin profesyonel ve etik değerlerinin" kişiye kazandırılmasıdır. Meslek kimliği bilinci kazandırılmış, iletişimde ve insan ilişkilerinde başarılı, bilimsel ve teknik donanımı yanında meslek etiği açısından da donanmış, toplumunun sağlık sorunlarına duyarlı sağlık çalışanları yetiştirmek ilgili fakültelerin öncelikli hedefi olmak durumundadır. Sağlık uğraş alanlarının adaylarına uğraşı tanıtılırken, onda "kimlik kaygısı" ve "sorumluluk bilinci", "meslek bilinci"

yaratılmıştır. Aday mesleki kimliğinin nasıl biçimlendiğini görerek, kendi rolünü daha gerçekçi ve geniş açıdan algılayarak, tıbbi uygulamaları değerlendirebilmelidir.

Bugün bilimsel tıp eskisine göre daha çok eleştiriliyor ve başta hekimler olmak üzere sağlık çalışanlarına yönelik olumsuz duygular toplumda hızla yaygınlaşıyor. Meslek kimliği bilinci kazandırılmış, iletişimde ve insan ilişkilerinde başarılı, bilimsel ve teknik donanımı yanında meslek etiği açısından da donanmış, toplumunun sağlık sorunlarına duyarlı sağlık profesyonellerini yetiştirmek ilgili fakültelerin öncelikli hedefi olmak durumundadır.

Bu fakültelerden mezun olan sağlık çalışanları öncelikle, bilinen bilgilerin ötesinde, olaylara yeni ve alternatif yaklaşımlar sunabilen, derinlemesine aydın kimliğine sahip olmalıdırlar. Bu anlamda yetişmiş aydın kimlikli sağlık profesyoneli; içinde yaşadığı toplumun sorunlarını izlemek, tahlil etmek ve bilimsel bakış açısı ve sorumluluk bilinci ile kendi görüşlerini oluşturmak durumundadır.

Sağlık alanında hizmet üreten her bir bireyin- hekim, diş hekimi, hemşire, eczacı...- toplumun sağlığını etkileyebilecek her türlü gelişim ve değişimlere duyarlı olabilecek, bunları verdiği hizmete yansıtabilecek, sağlıklı ya da hasta bireylerin her ortamda tanı, tedavi ve bakım süreci ile ilgili gereksinimlerini saptayabilecek, bu gereksinimleri mesleki standartlar düzeyinde karşılayabilecek için gerekli olan süreci planlayabilecek, uygulayabilecek ve değerlendirebilecek, eğitim, yönetim ve araştırmalarda rol alabilecek, tüm bunları yerine getirirken mesleki etik ilkeleri göz önünde bulundurabilecek ve yaşam boyu öğrenmeyi benimseyecek nitelikte profesyoneller olarak yetiştirilmesi önemlidir.

İşte bu gerekliliklerden hareketle ilgili alanlarda lisans/lisansüstü düzeyde ve sürekli mesleki gelişim bağlamında etik dersleri verilmelidir.

Bu derslerin hangi düzeyde, kimler tarafından ve nasıl bir içerikle verilmesi gerekliliğiyle ilgili olarak yürütülen çalıştayların sonuç raporları Aralık ayı başında oluşturulacak, Türkiye Biyoetik Derneği web sayfasından yayınlanacak ve ilgili kurum ve kişilerle de paylaşılacaktır.

Aşağıdaki linklerden konu ile ilgili ayrıntılara ulaşılabilir.
www.biyoetik.org.tr/
www.etikegitimi.org
http://www.deontoloji.hacettepe.edu.tr/

MEME KANSERİNDEKİ GELİŞMELER MASAYA YATIRILACAK

Meme Kanseri Yeni Yaklaşımlar Eğitim Toplantısı'nın ikincisi 18-19 Ocak 2014 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak. Toplantı Prof. Dr. Nuran Beşe ile Prof. Dr. Gökhan Demir başkanlığında gerçekleşecek

Prof. Dr. Beşe ve Prof. Dr. Demir toplantı ile ilgili şu bilgileri verdiler: "Bir önceki yıla ait meme kanseri ile ilgili tüm gelişmeler, geçen yılki toplantıda olduğu gibi, ilk gün dünyada en çok ilgi gören San Antonio Meme Kanseri Sempozyumu'nda açıklanan çalışmaların ışığı altında irdelenecek. Geçen yıldan farklı olarak bu bilgilerin pekişmesi amacı ile ikinci gün interaktif vaka tartışmaları düzenlendi. Bu tartışmalı oturumlarda güncel bilgilerin olgular eşliğinde katılımcılar ile tartışılmasının eğitim toplantısını daha interaktif kılaacağı düşüncesini taşıyor. Programda ayrıca en güncel yaklaşımlardan biri olan meme kanserli hastada rekonstrüksiyon, bu konudaki yenilikler ve farklı disiplinlerin rekonstrüksiyonlu hastaya yaklaşımları ağırlıklı olarak ele alınacak. Özellikle son yıllarda ülkemizde genç meme kanserli olguların artması nedeni genç meme kanserine yaklaşım ve meme kanseri ve fertilitate konulu ayrı oturumlar düzenlendi. Yine meme kanserinde umutlar vadeden yeni moleküllerin ayrıntılı olarak tartışılması hedeflendi.

Geçen yıl meme radyoloji kursunun çok ilgi görmesi sonucu bu yıl da ilk günü paralel bir oturumda tamamen meme kanseri radyolojisine ayrıldı. İkinci günde yarım gün sürecek olan radyoloji oturumunun olgular eşliğinde yapılan tartışmalar ile radyologlar ve bu konuya ilgi duyan diğer disiplinler için oldukça eğitici olacağını düşünüyoruz."

Meme Kanseri
Yeni Yaklaşımlar
Eğitim Toplantısı
İstanbul 2014

DAYANAMADI İSTİFA ETTİ!

İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü'nde İstanbul'da Birinci Basamak Sağlık Hizmet Güçlendirilmesi, GEBLİZ, Aile Hekimliği Geçiş Süreci gibi hizmetlerde sorumlu yönetici olarak çalışan Dr. Savaş Başar Kartal istifa etti. İstifasını aile hekimliği platformundan duyuran Kartal, "hekimlik" görevine geri döneceğini belirttiği açıklamasında özetle şunları yazdı:

"İstanbul'da Birinci Basamak Sağlık Hizmet Güçlendirilmesi, GEBLİZ, Aile Hekimliği Geçiş Süreci gibi hizmetlerde sorumlu yönetici olarak çalıştım. 400'e yakın birinci basamak binasının vatandaşın kullanımına sunulmasında pay sahibi olmaya gayret ettim. İstanbul ilinde 15 seneye yakın çeşitli yöneticilik görevlerinde buldum. Kendi açımdan baktığımda aileme ve hayatı daha rahat yaşamaya çok fırsat üretmediğimi göreyerek nefes alabilmek adına teneffüs saati geldiğini hissettim. Ayrıca başladığım doktora eğitimim konusunda da daha iyi çalışma isteğim bulunmaktaydı.

Bürokrat bir babanın oğlu olarak devlete hizmet mantığı ile büyütüldük, hekim olarak da insana hizmet için yetiştirildik; bu iki öğretiyi içselleştirirken esas hizmet edilmesi gerekeni inşallah unutmadık. Ülkemin hizmetinde olmak üzere kalbim sağlıklı dostlara kardeş selamlarla dolu olarak hekimliğime geri dönüyorum."

Savaş'ın kadrosunun Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinde Başhekim Yardımcılığı'nda bulunduğu, orada görevine devam edeceği öğrenildi.

"HEKİMLERİ KİRALA KAZAN DEVRİ BAŞLATILDI!"

İzmir Tabip Odası Genel Sekreteri Dr. Mete Güzelant, TBMM'de kabul edilen Torba Yasa ile hekimlik yapmanın suç haline getirildiğini ifade ederek "Hekimleri, 'kiral-kazan' devri başlatıldı" dedi.

Dr. Güzelant, şöyle devam etti:

"Yasayla insan sağlığını ticari meta haline getiren reklamlara idari para cezası kalktı. Artık ruhsata aykırı ilaç imal ederek hastalarımızın sağlığı ile oynayanlara da sadece para cezası verilecek. Acil hastalara bakmayan kuruluşlara 3 ay olarak önerilen faaliyetten yasaklama cezası 10 güne düşürüldü. Hekimler Sağlık Bakanlığı'ndan izin almadan sağlık hizmeti verirlerse cezası 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 2 milyon para cezası verilecek. Hekimlerin saat 17'den sonra muayenehanede çalışması, kamu hizmeti vermesi yasaklandı. Yüksek Öğretim Kurumları'nda çalışan öğretim üyelerinin serbest çalışma hakkı da yasak kapsamına alındı. Hekimlerden bazılarının mesai dışında özel hastaneler ve vakıf üniversitelerinde çalışmalarına imkan veriliyor. Yani hekimleri, 'kiral-kazan' devri başlatıldı. Öğretim üyesinin kazandırdığı para ise çalıştığı kurumun olacak. Bu tam bir kölelik düzenidir. İnsanların emeğinin özel kuruma pazarlanmasının yolu açıldı. Bunları kabul etmeyen öğretim üyeleri ise 3 ay içinde üniversiteden ayrılmak zorunda kalacak. Bu durumda hem üniversitemiz, hem eğitim görenler, hem de hastalarımız kaybedecek." derleme

"İZİN VERİYORSUN, BIRAK İSTEDİĞİ YERDE ÇALIŞSIN!"

Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Murat Tuncer, TBMM'den geçen Torba Yasa'yı eleştirdi ve "Hekime 17.00'den sonra çalışma izni veriyorsun bırak çalışacağı yeri kendi seçsin" dedi.

Tuncer, doktorların çalışma yerlerini kendisinin belirlemesinin uygun olacağını ifade etti.

"Hekime saat 5'ten sonra bir yerde çalışma izni veriyorsanız her yerde çalışabilir. Muayenehane de açar, özel hastaneye de gider, hiç hastaneye de gitmez, başka yerde de çalışabilir. Kendi karar versin" diyen Tuncer "Muayenehanede çalışmamasının, özel hastanede çalışmasının ne zararı, ne faydası olabilir. Maliye Bakanlığımıza öneride bulduk. Denetim sıkıntısı nedeniyle muayenehaneler olmasın deniliyorsa, bir hekim part-time veya özeldir çalışıyorsa bu peşin vergiye tabi olsun" şeklinde konuştu.

Kanunda eleştirilmesi gereken en önemli noktanın hemşire yardımcılığı olduğunu da anımsatan Tuncer, bu durumun hemşirelik mesleğini çok tehlikeli bir konuma getireceğini söyledi. derleme

"BU YASA HEKİMİ KÖLELESTİRİYOR!"

Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği Başkanı Prof. Dr. Cansun Demir "Tam Gün Yasası" olarak bilinen torba yasa'nın yasalaşmasına tepki gösterdi. Demir "Hekimi neredeyse bir köle haline getiren bu yasa sağlıkta var olan bozuklukları daha da artıracak" diyerek şöyle konuştu:

"Torba yasa, birçok açıdan Anayasaya aykırılıklar içeriyor ve hekimlik uygulamalarını yeni bir kaosa sürüklüyor. En belirgin olanı, Anayasanın eşitlik ilkesinden hareketle üniversitelerde bir ikilik yaratılıyor; hukuk, mühendislik, ziraat fakültesindeki öğretim üyeleri mesai sonrasında kendi ofislerinde-bürolarında çalışabilecekken hekim öğretim üyeleri bu haktan yoksun bırakılıyor. Sayın Cumhurbaşkanlığı'ndan, Anayasaya ve eşitlik ilkesine aykırı bu kanunu TBMM'ne geri göndermesini talep ediyoruz."

"O DOKTORLAR DÖNSÜNLER DİYE YASA ÇIKARDIK"

Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu yurtdışında konusunda önemli çalışmalara imza atmış 2 bin 500 doktor bulunduğunu belirterek "Bu hekimlerimiz için yasa çıkardık. Şimdi cumhurbaşkanımızın onayında. 6 ay içinde başvuran hekimlerimiz mecburi hizmetten de muaf sayılarak ülkeye dönecek. Herkes için sağlığı geliştiren bir anlayışı merkeze oturttuk" dedi.